

Ny praksis: Samværschikane kan koste forældremyndigheden

I en for nyligt afsagt Højesteretsdom af 8. september 2020 er der truffet afgørelse om, at forældremyndigheden over et barn på omtrent 3 år overføres fra mor til far på grund af morens samværschikane.

Dommen er endnu utrykt, men kan læses på Højesterets hjemmeside [her](#). Samværschikane er udtryk for, at den ene af forældrene modarbejder den andens og barnets ret til samvær. Dette kan f.eks. finde sted i form af nægtelse af udlevering af barnet til samvær med den anden forælder.

HVAD FANDT BYRETTEEN?

Byretten lagde til grund, at der var tale om et aldersvarende barn i trivsel, hvis primære omsorgsperson var mor, og hvor barnet kun havde haft kontakt med sin far gennem samvær. Byretten fandt ikke, at der var holdepunkter for at antage, at barnet ikke ville se sin far eller havde taget skade af det samvær, der havde været med far.

Byretten bemærkede desuden, at der havde været påfaldende mange samvær, som ikke var blevet gennemført. Aflysningerne var ofte begrundet i mors forhold, og byretten fandt, at der var tale om en aldeles grov form for samværschikane fra mor mod far.

På trods af dette og selvom parternes forhold var særdeles konfliktfyldt, vurderede byretten, at det ville være bedst for barnet, at den fælles forældremyndighed blev opretholdt. Da barnet, der var født i 2017, hele sit liv havde haft bopæl ved sin mor, skulle mor fortsat være bopælsforælder.

HVAD FANDT LANDSRETTEEN?

Landsretten delte sig i to. Flertallet bestående af to ud af tre dommere stemte for at stadfæste byrettens dom af de grunde, der blev anført i byretten.

De to landsdommere understregede, at der som følge af mors forhold forelå en grov form for samværschikane, men ligesom byretten vurderede dommerne, at dette ikke kunne føre til et andet resultat på daværende tidspunkt.

Den tredje dommer, der udgjorde et mindretal i landsretten, stemte derimod for at flytte bopælen. Dette blev begrundet med, at der ved afgørelser om forældremyndighed og bopæl bør lægges stor vægt på, hvem af forældrene der har bedst evne til at samarbejde og dermed på længere sigt kan sikre barnets samvær med den anden forælder.

Der blev truffet afgørelse efter stemmeflertallet, der som nævnt stadfæstede byrettens dom.

HVAD FANDT HØJESTERET?

Sagen sluttede dog ikke i landsretten, men blev taget hele vejen til Højesteret, som den 8. september 2020 traf endelig afgørelse.

En enstemmig Højesteret tiltrådte, at moderen gennem en længere periode havde udøvet grov samværschikane. Højesteret fandt, at der forelå klare holdepunkter for at antage, at forældrene også på længere sigt ville være ude af stand til at samarbejde om barnets forhold. Dette medførte, at Højesteret ville ophæve den fælles forældremyndighed af hensyn til barnets bedste.

Højesteret tilsluttede sig landsrettens mindretal og tillagde forældremyndigheden til far med den begrundelse, at det måtte lægges til grund, at far var den af forældrene, som klart havde den bedste evne til at få fremtidige samværsordninger til at fungere, således barnet kunne have god kontakt med begge sine forældre.

HVORFOR ER DOMMEN SPÆNDENDE?

Dommen er interessant af en lang række grunde, og den særligt interesserede læser henvises derfor til at nærstudere selve dommen, der er tilgængelig på [Højesterets hjemmeside](#).

Dommen er et udtryk for, at samværschikane kan have stor betydning for afgørelsen af spørgsmålet om forældremyndighed og bopæl – *måske endda mere end tidligere antaget*.

Både byrettens såvel som landsrettens flertal påpeger, at der foreligger en særdeles grov form for samværschikane. Begge instanser følger dog den retspraksis, der har været på området og finder ud fra et forsigtighedsprincip, at der skal mere til at flytte forældremyndigheden over et lille barn fra mor til far.

Den dissentierende landsdommer og en enstemmig Højesteret tillægger derimod forældrenes evne til at samarbejde og forældrekompetenceundersøgelserne til belysning heraf en *afgørende betydning* ved afgørelsen om forældremyndighed.

Dommen er et udtryk for, at forældre fremadrettet bør være ekstra påpasselige med at udøve samværschikane, da dette kan få konsekvenser for forældremyndigheden over barnet.

HVILKEN BETYDNING HAR DOMMEN FOR MIG?

Som det fremgår, er det vigtigt at holde sig ovenstående dom og dennes eftermæle for øje for at ende ud med det resultat, du ønsker.

Er du i tvivl om, hvordan du bedst navigerer gennem reglerne om forældremyndighed, bopæl og samvær, og mangler du rådgivning herom, så er du velkommen til at kontakte NJORDs advokater, der står klar til at hjælpe dig.